

PIĘĆDZIESIĄT (409) nm

pięćdziesiąt (400), **piętdziesiąt** (3), **piędziesiąt** (2), **piąćdziesiąt** (2), **piącidziesiąt** (2), **[pięńdziesiąt]**; piętdziesiąt *MurzOrt*; piędziesiąt *Calep*; pięćdziesiąt *RejKup*; pięćdziesiąt : piętdziesiąt *BielKron* (80:1), *SkarŻyw* (24:1); pięćdziesiąt : pięćdziesiąt *BudBib* (20:1); pięćdziesiąt : piędziesiąt : pięćdziesiąt : pięćdziesiąt *Mącz* (76:1:1:1).

W pisowni łącznej (394), *w pisowni rozłącznej* (15).

e jasne.

N m pers pięćdziesiąt (32). *m an* pięćdziesiąt (3). *subst* pięćdziesiąt (85), pięćdziesiąt (1); pięćdziesiąt : pięćdziesiąt *BudBib* (5:1). \diamond *G* pięćdziesiąt (31), pięćdziesiąt (11), pięćdziesiąt (1); pięćdziesiąt *LibLeg*, *GlabGad*, *MurzHist*, *BibRadz* (4), *SienLek*, *RejPos*, *BudBib*, *CzechRozm*, *SkarJedn*, *SkarŻyw* (3), *LatHar*, *WujNT* (3); pięćdziesiąt *OpecŻyw* (2), *ZapKościer* (3), *SarnStat* (3); pięćdziesiąt : pięćdziesiąt *ZapWar* (5:1), *BielKron* (5:2); pięćdziesiąt : pięćdziesiąt *Mącz* (2:1). \diamond *D* pięćdziesiąt (1). \diamond *A m pers* pięćdziesiąt (27), **[piąćdziesiąt]**. *m an* pięćdziesiąt (1). *subst* pięćdziesiąt, pięćdziesiąt (171), pięćdziesiąt (1); pięćdziesiąt : pięćdziesiąt *Mącz* (7:1). \diamond *I* pięćdziesiąt (9), pięćdziesiąt (1); pięćdziesiąt : pięćdziesiąt *SarnStat* (1:1). \diamond *L* pięćdziesiąt (21), pięćdziesiąt (3), pięćdziesiąt (10); pięćdziesiąt *KrowObr* (2), *BibRadz* (3), *RejPos*, *RejZwierc* (3), *BudBib* (2), *SkarŻyw* (2), *ZapKościer*, *GostGosp*, *WujNT* (4); pięćdziesiąt *MiechGlab*, *KromRozm II*; pięćdziesiąt *MetrKor* (8), *Leop*; pięćdziesiąt : pięćdziesiąt : pięćdziesiąt *BielKron* (1:1:1).

Składnia orzeczenia typu: pięćdziesiąt ([kogo, czego]) jest, było (52), *pięćdziesiąt ([kto, co, kogo, czego]) są, byli* (15); *jest, było* *LibLeg*, *ZapWar*, *OpecŻyw* (2), *BielŻyw*, *HistAl*, *MurzOrt*, *KromRozm III* (2), *Leop* (5), *GrzepGeom* (2), *RejPos* (3), *HistHel*, *StryjWjaz*, *Oczko*, *ZapKościer*, *GórnRozm*, *LatHar* (2), *CzahTr*; *są, byli* *SkarJedn*; *jest, było : są, byli* *BibRadz* (2:2), *BielKron* (15:7), *BudBid* (3:1), *SkarŻyw* (4:3), *StryjKron* (1:1).

Składnia przydawki: ta pięćdziesiąt (kogo, czego) (7), *te, tych pięćdziesiąt (kogo, czego)* (6); *ta* *StryjKron*, *SarnStat*; *te, tych* *LibLeg*, *BielKron* (2); *ta : te, tych* *Mącz* (1:1), *BudBib* (4:2).

Składnia rzędu lub zgody z rzeczownikiem lub zaimkiem oznaczającym przedmiot liczony dla poszczególnych przypadków: w składni rzędu *N* (95), *D* (1), *A* (159), *I* (8), *L* (23); *w składni zgody: N* (3) [w tym 1 r. z formą grecką], *G* (43), *A* (3), *I* (1), *L* (4); *w składni zgody podyktowanej przez drugi człon zestawienia liczebnikowego: N* (5), *A* (4).

Sł stp: pięćdziesiąt, piędziesiąt, piędździesiąt, piętdziesiąt, Cn notuje, Linde XVI w.

Liczebnik główny; quinquaginta *Murm*, *Mymer*¹; *Miech*, *HistAl*, *Vulg*, *PolAnt*, *Mącz*, *Modrz*, *JanStat*, *Cn* (409) : *ZapWar* 1520 nr 2248, 1528 nr 2421; *MetrKor* 57/116v, 118, 118v, 59/275, 277v, 279; *Quinquaginta*. 1. *Funfftzig* *Pyędzycyfāt* *Murm* 200; *Mymer*¹ 42v; *KłosAlg D*; *Bo* gdzie święty Iakub leży Pewnie zašto złotych zbieży. *A* do rzyma gdzie iest papież *Za* pyącdziefyat to my iuz wirz. *RejKup* k5; *I* vczynił vffek pięćdziefiāt ná kráiu iedney Kołdry á pięćdziefiāth ná kráiu drugiey Kołdry *Leop* Ex 36/17, *Luc* 7/41; okręt ná trzy ftá łokci wzdłuż á pięćdziefiāt ná lzerz *BielKron* 5, 33v [2 r.], 47, 84v [2 r.], 407, 463; *Mącz* 342d, 503a; *Pięćiorá* dzieięć/ vczyni pięćdziefiāt. *GrzepGeom* Iv, F3, I2v; *RejPos* 141, 191, 193, 308; *RejZwierc* 114; *BudBib* 3.Reg 18/4; *HistHel* B3; *BudNT* *Luc*

7/41; Awo też moię Tálary/ Piećdziesięt/ á każdy łtary. *MWilcHist* C2; *WujNT Mar* 6/40, *Luc* 7/41, 9/14, 16/6; *SarnStat* 376; *CzahTr* C.

*W składni rzqdu z rzeczownikiem lub zaimkiem oznaczającym przedmiot liczony w pl (277): ZapWar 1503 nr 1943, 1508 nr 1962, nr 2044, 1513 nr 2063, 1514 nr 2172 (12); MetrKor 57/114v [2 r.], 115 [2 r.], 116v, 117v, 118 [4 r.] (20); LibLeg 11/156v; OpecŻyw 65, 175; PVrpuri łą małżowie, morzkie/ [...] miełzkaia pięć dziełiath dni przez wody w łwogim glanie *FalZioł* IV 38c; *BielŻyw* 99, 113, 123; *MiechGlab* 31; *HistAl* Iv; *KromRozm I* Kv; To łye potym po pyęćidzyesyat dni łpełniło *KromRozm II* f3; *GroicPorz* aa2v; *KrowObr* 78v marg, Ss3; Pięćdziesiąt przęcek oponá będzie miałá z oboiey łthrony *Leop Ex* 26/4, *Ex* 26/6, 10 [2 r.], 11, 13 (10); *UstPraw* A3v; *RejZwierz* 26v; Iesłiż będą pięćdziesiąt łprawiedliwych w mieście/ izali ie też potráciłz *BibRadz Gen* 18/24, *Gen* 6/15, 18/26, *Ex* 26/6, I 46b [2 r.], *Num* 4/23 (14); *OrzRozm* G2v; rułzyło łie Turkow pięćdziesiąt *BielKron* 247; Pierz roście ná przedmieściu Kálekuckim/ wólakże go z inąd więcey przywożá/ od Kálektu ná pięćdziesiąt leuk *BielKron* 454v, 12 [2 r.], 33v [2 r.], 36, 44v, 61 (33); *KochSat* A4v; *Mącz* 77d, 187b, 290a, 315b, 325d (8); *GórnDworz* P6v; A to iest łummá wólzytkiego Kwádratu/ [...] pięćdziesiąt łokiet Kwadratowych *GrzepGeom* F3, F3v, 12; *HistRzym* 20; *RejPos* 67v, 127, 140v, 141 [2 r.]; *RejZwierz* 125, 170v; A ták iá wczyniłz: trzy łtá łokiet (będzie) długość łkrzynie/ piąci dziełiath łokiet łzerokość iey/ á trzydzieści łokiet wyłokość iey. *BudBib Gen* 6/15, *Ex* 38/12, 13, *Num* 4/3, 4.Reg 1/12, 2/7, 1.Esdr 8/6; *Strum* P4; *StryjWjaz* A4; *ModrzBaz* 75; *SkarJedn* 28; widziálem płáłzcz piękny łzárłatny/ [...] y łalkę złotá pięćdziesiąt funtów/ y pożądałem tego *SkarŻyw* 502, 101, 179, 202, 235, 311, 374; *ZapKóścier* 1580/5v, 9, 15v, 1581/21v, 1582/27; Tegoż Roku pięćdziesiąt Litwinow bez wieści w Prufkiey ziemi Lubáwłki powiát zburzyli *StryjKron* 309, 123, 370; *GórnRozm* F2v, 12v; *GostGosp* 74; *LatHar* 365; *WysKaz* 38; *SarnStat* 255, 871; BOLESLAVV Krzywovłty/ Syn iego/ waleczny: Piąćdziesiąt wygranych bitew dołyc łznáczny. *KlonKr* A3; [Bo Rotmiłtrze Kozaccy/ pięćdziesiąt Strzelczykow/ Krom tych trzech/ podłabili wólzytkich niebołzczykow. *RymszaDeket* 55]. Cf *Szereg, Zestawienia liczebnikowe*.*

W składni rzqdu z rzeczownikiem w sg (6): y od zamkv niedaleko wzieły dwiełzecie y pyeczdziesiętyath bidla rogatego LibLeg 11/63, 89; Leop 2.Mach 12/17; BielKron 39v; PaprUp F2v; LatHar 507. Cf Zestawienia liczebnikowe.

*W składni zgody z rzeczownikiem w pl (53), z rzeczownikiem zbiorowym (1): ZapWar 1504 nr 1992, 1518 nr 2205, 1526 nr 2346, 1532 nr 2470, 1546 nr 2582; OpecŻyw 64v, 65; Przyczina iest wilkołci v pławow ktora iuż załtanowia łie około piąćdziesiątyath lath *GlabGad* B; *MurzHist* Kv; Ták áby do dnia kthory pierwłzy będzie po ołtátniem Szábácie/ byłá liczbá piąćdziesiąt dni *BibRadz Lev* 23/16, *Gen* 18/24, 28, 1.Mach 9/61; [Piotr Alonsus] nigdziey nie był bliżey piąćdziesiąt mil tych Kráin/ ktore Kolumbus wynálazł. *BielKron* 443v, 463v; Grex quinquagenarius, Trzódá z piąćdziesiąt pogłowia. *Mącz* 342d, 241b, 342d; Kto lepák zwyczáiu niema/ iz do Piąćdziesiątyath lath krwi niepułzczał: iuż dáley niema łye ná nię kwápić. *SienLek* 36v; *RejPos* 84; Mężu Boży prołzę niech drogá będzie dułzá moiá/ y dułzá łług twoich oto tych piąćdziesiąt przed oczymá twemá. *BudBib* 4.Reg 1/13; *CzechRozm* 30v; á od lat piąćdziesiąt ziębnieie iuż ogieñ pożądlivołci *SkarŻyw* 249, 102, 453;*

ZapKościar 1581/17v, 23v; *WujNT Ioann* 8/57, s. 342, 622; *SarnStat* 264, 858. Cf *Szereg, Zestawienia liczebnikowe*.

W składni zgody z rzeczownikiem w sg (1): od Kościoła S. podane modlitwy/ [...] rany pánfkie wznawiające; y pięćdziesiąt pozdrowieniem Anyelkim/ miłościwe Zydowfkie lato [...] ná pamięć káždemu przywodzące *LatHar* 509.

W charakterystycznych połączeniach: w połączeniu z określeniem czasu: pięćdziesiąt dni (29), lat (51), minut; w połączeniu z określeniami miar: pięćdziesiąt funtow (3), grzywien (12), kop, łotow (2), tolp (20); pięćdziesiąt leuk, łokci (15), mil (8), sążeń, stajań (3); w połączeniu z nazwami jednostek monetarnych: pięćdziesiąt denich (2), faw, groszy (13), koron, marek (5), srebrnikow (3), syłow (4), złotych (13).

Szereg: »pięćdziesiąt a pięćdziesiąt« = *po pięćdziesiąt; quinquageni et quinquageni Vulg* [w tym: w składni rzędu z sb pl (2), w składni zgody z pron pl (2), z elipsą (2)] (3): gdy zábijała Iezebel Krolowa proroki Pánfkie/ on [Abdyjasz] zebrałwzy ich łto/ pokrył ie w iáfkiniach pięćdziesiąt a pięćdziesiąt [!] *Leop* 3.Reg 18/4, 3.Reg 18/13; *Quinquagenis diebus*, W pięćdziesiąt dni/ álbo ná każdą pięćdziesiąt dni/ álbo pięćdziesiąt a pięćdziesiąt dni. *Mącz* 342d.

Zestawienia liczebnikowe [w tym: (nie licząc »pięćdziesiąt tysięcy«) w składni rzędu z sb pl (70), z sb sg (6); w składni zgody z sb pl (14); w składni zgody podyktowanej przez drugi człon zestawienia liczebnikowego [pięćdziesiąt dwie lecie] (2); z elipsą rzeczownika (11); bez związku z rzeczownikiem (3)] (162):

Zestawienia bezspójnikowe (40):

Zestawienia dwuczłonowe [setki, dziesiątki] (4): *Leop Ex* 30/23; A tom ia iuz iedno łam zołtał tu s łług Pánfkich/ Nuż czterzy łta pięćdziesiąt też tu ieft Báálfkich. *HistHel* B4v; *BudNT Act* 13/20; Zył Noe po potopie łat trzyłta pięćdziesiąt *SkarŻyw* 271.

Zestawienie wieloczłonowe [setki, dziesiątki, jedności] (1): Włtąpił Symon Piotr/ y wyciągnął siec na ziemię/ pełną ryb wielkich/ łto pięćdziesiąt trzy *BudNT Ioann* 21/11.

Cf »pięćdziesiąt tysięcy«.

Zestawienia ze spójnikami (122):

Spójnik „i” łączy (119):

Zestawienia dwuczłonowe (87):

dziesiątki i jedności (33): *ZapWar* 1510 nr 2066; W ięzyku polłkim/ kto chce wyrazić ten dźwięk ktory w wymawianiu łłów łłyszemy/ ty litery abo figury musi znać/ iefłize niechce nowych a polákum nieznaiomych wymyślać/ ktore się tak piłzają/ a ieft ich/ pięćdziesiąt i iedna wliczbę. a á á b b c [...] *MurzOrt* B; Szefłnaście lat miał Ozyałz kiedy Krolowác począł/ á krolował pięćdziesiąt y dwie lecie w Ieruzálem *Leop* 2.Par 26/3, 4.Reg 21/1, 2.Esdr 6/15, 7/33; *BibRadz* 2.Reg 15/2; Miał łat Bołefław wieku łwego pięćdziesiąt y czterzy/ á pánował trzydzieści y łześć *BielKron* 354, 54, 273v, 278, 321, 345v (10); *GrzepGeom* 12v; *BudBib* 2.Par 33/1; *SkarJedn* 324; *Oczko* 29v; Nieiedząc áni pijąc/ pięćdziesiąt [!] y dwa dni trwałá *SkarŻyw* 583, 31, 143, 293, [407], 414, 455; *ZapKościar* 1580/4, 1588/74v; *Calep* 1136a; *SarnStat* 408.

Decies centa subaudi millia sestercium, Ták wiele yáko pieć [!] y piećdziefiát [!] koron francuskich. *Mącz* 79a.

setki i dziesiátki (51): *MetrKor* 57/115v [2 r.], 59/273v [2 r.]; *LibLeg* 11/63, 64, 89 [2 r.]; *PatKaz I* 3; kázda Morena [= ryba] záváżyła dwieście y pięćdziefiát funtow. *HistAl* M3, D6v, Ev; Odłączył fye Chore kápłan/ [...] ze dwymá fty y pyącyądzyefyát czelnych ludzi *KromRozm I* O2v; *KromRozm III* C5, P8; Y trzymały wody ziemię/ fto y pięćdziefiát dni. *Leop Gen* 7/24; kupcy Krolewcy/ [...] kupowáli/ czterzy woźniki zá fześć fet ftebrnych/ á koniá zá fto y pięćdziefiát ftebrnych *Leop 2.Par* 1/17, *Gen* 8/3, *Ex* 30/23, *3.Reg* 9/23, 18/22, *Ez* 48/17 (10); Z támtąd gdy odefzli przez liedm feth y pięćdziefiáth ftaiań/ przyfzli do Cháráká *BibRadz 2.Mach* 12/17, *Gen* 9/28, 29, *2.Par* 8/10, *1.Esdr* 8/3; *BielKron* 4v, 9, 73v, 395; Certamen vel cursus, [...] mieyfce dwie ftáyi w fobie máyąc. To yeft/ tak wiele yako dwánaście fet ftóp w dłuż/ dwieście y pyędzyefiát fazeń álbo kroków. *Mącz* 85a, 335b; *BudBib 2.Par* 1/17, *1.Esdr* 8/3, *2.Mach* 12/17; Zgromadź ku mnie wfzytek lud/ z Zyemye Izraélfkiey/ [...] Czterzy ftá y pięćdziefiát *HistHel* B4v; *SkarJedn* 181, 315; *SkarŻyw* 270, 271, 278, 441, 483; *WerGość* 263; *LatHar* +6v, 507; *WujNT Act* 23/20.

Cf »pięćdziesiát tysięcy«.

Zestawienia wieloczłonowe (32):

setki, dziesiátki i jedności (6): *Leop 2.Esdr* 7/10, 20; Synow Dáláiáfzowych/ fynow Tobiafzowych fynow Nekodá fześć fet pięćdziefiát y dwa. *BibRadz 1.Esdr* 2/60; *BudBib Tob* 14/13; *SkarŻyw* 599; *WujNT Ioann* 21/11.

tysiące, dziesiátki i jedności (1): BYło iulf po ftworzeniu światá/ tyfiác pięćdziefiát y fześć lat *SkarŻyw* 268.

tysiące, setki, dziesiátki i jedności (2): Synow Elám: tyfiác/ ósm fet/ pięćdziefiát y czterzey. *Leop 2.Esdr* 7/12, *2.Esdr* 7/34.

dziesiátki tysięcy, setki i dziesiátki (1): Królowéy Iéy M. máią bydz dobrá w Wielkim Kfiéftwie Litewfkim/ od nas náznáczoné/ y opifáné/ któreby ná kázdy rok prowentu/ iedenáście tyfiący/ dwieście/ y pięćdziefiát złotych czyniły. *SarnStat* 1148.

setki tysięcy i tysiące, setki i dziesiátki (3): *Leop Num* 1/46; *BibRadz Num* 1/25; á było wfzytkiego ludu ku walce godnego/ [...] fześć fet tyfiący y trzy tyfiące y pieć fet y pięćdziefiát *BielKron* 39v.

Cf »pięćdziesiát tysięcy«.

Spójnik „a” łączy [zestawienia dwuczłonowe] (3):

dziesiátki i jedności (1): [na wyspie Rodos] był flup bálwochwálki vczynion/ [...] ku cíi á ku chwale Słóncowi/ siedmdziefiáth łókcí ná wzwyfz/ ále nie ftał iedno pięćdziefiát á fześć lath *BielKron* 269v.

setki i dziesiátki (2): *PatKaz I* 16; Weźmiż kázdy z was Kádzielnicę fwoię z węgliem/ y nákládzie kádzidlá offiáruiąc Pánu dwie ścié á pięćdziefiát Kadzielnic *Leop Num* 16/17.

»pięćdziesiát tysięcy« = *quinquaginta milia Vulg, PolAnt* [w tym: w składni rzádu z sb pl (43), z sb sg (1); w składni zgody z sb pl (6); w składni zgody podyktowanej przez drugi człón zestawienia liczebnikowego (7)] (57): *LibLeg* 9/50 [2 r.], 11/108, 108v; *BielŻyw* 111; *KłosAlg* D; y pádło tám ránnych z ludu Ifraélfkiego pięćdziefiát tyfiący mężow mocnych. *Leop 2.Par* 13/17, *1.Par* 5/21; *BibRadz 1.Par* 12/33, *Act* 19/19; Liczbá Prufkich ludzi wfzytkich około piáćdziefiát tyfiác. *BielKron*

384v, 30v, 63, 83, 110v, 129 (16); *Mqcz* 435b; onę pięćdziesiąt tyfiąc Wołochow y Turkow/ náleznych íześć tyfiąc/ á prawie garść ludzi pobila *StryjKron* 757, 290, 757; *PaprUp* F2v; *LatHar* 245; *WujNT Act* 19/19; á drugą pięćdziesiąt tyfięcy przy wianku Kró: Iéy M. małżonce nálezny nieomieszkałe wydać z Kancellarij náleznych rokkażemy. *SarnStat* 26, 26.

~ Dla liczb typu 55000; spójnik „i” łączy (19):

Zestawienie dwuczłonowe (1): Ale Pan zámordował z ludu Betfámes/ przeto iż náglądáli w Skrzynię Pánfka/ pięćdziesiąt thyfięcy y siedmđziesiąt mężow *BibRadz* 1.Reg 6/19.

Zestawienia wieloczłonowe (18): Pocztow ich ípokolenia Szymeonowego/ pięćdziesiąt dziewięć tyfięcy y trzy íta *BudBib Num* 1/23.

Leop Num 1/29, 31, 43, 2/6, 8, 26/17; Y była íummá policzonych z pokolenia Symeonowego pięćdziesiąt y dziewięć tyfięcy y trzy íta. *BibRadz Num* 1/23, *Num* 1/29, 31, 26/34, 47; *BielKron* 39 [4 r.]; Ty (ía) plemioná Mánásfela/ á pocztu ich pięćdziesiąt y dwa tyfięca/ y siedm íet. *BudBib Num* 26/33.

Bo okrom pobitych ítarych ludzi/ y máłych Dzieatek/ Ludzi Chrześciańskich pięćdziesiąt y pięć tyfięcy 340. wywiedli w niewolą *StryjKron* 777.

Dla liczb typu 250000; spójnik „i” łączy (3):

Zestawienie dwuczłonowe (2): Owiec dwie ície y pięćdziesiąt tyfięcy *Leop* 1.Par 5/21, *Ez* 48/17.

Zestawienie wieloczłonowe (1): Spofobił tedy Sálomon wśzytki robotniki/ ktorych było w liczbie íto y pięćdziesiąt tyfiąc y trzy tyfięce y íześć íet *BielKron* 77. ~

a. W funkcji rzeczownika: »pięćdziesiąt« = oddział złożony z pięćdziesięciu żołnierzy (5) : Odpowiedział Elijaż y rzekł do pięćdziesiątniká/ ieflim ia mąż Boży/ niech z ítapi ogień z niebá/ á niech cię zje y twoię pięćdziesiąt *BudBib* 4.Reg 1/10; Potym po trzećie posłał (krol) pięćdziesiątniká trzećiego/ y iego pięćdziesiąt *BudBib* 4.Reg 1/13, 4.Reg [1/9 (Linde)], 10, 11, 12.

Cf PIĘCDZIESIĄTKROĆ, PIĘCDZIESIĄTLETNI, PIĘDZIESIĘĆ